**Tuusjärven-Hiidenlahden rantaosayleiskaavan osittainen päivittäminen**

KH 12.05.2025 § 86

Tuusniemen kunnassa on vireillä Tuusjärven-Hiidenlahden rantaosayleiskaavan osittainen päivittäminen.

Alueidenkäyttölain 63 §:n mukaan kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.

Kaavoituksen vireille tulosta tulee ilmoittaa sillä tavoin, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoja kaavoituksen lähtökohdista, suunnitellusta aikataulusta sekä osallistumis- ja arviointimenettelystä. Ilmoittaminen on järjestettävä kaavan tarkoituksen ja merkityksen kannalta sopivalla tavalla.

Suunnittelualue sijaitsee Pohjois-Savon Tuusniemen kunnan länsiosassa molemmin puolin Kuopio-Joensuu -välillä kulkevaa valtatietä 9.

Tuusjärven-Hiidenlahden rantaosayleiskaavan osittainen päivitysalue käsittää voimassa olevan yleiskaava-alueen Hiidensalmen, Olkiveden, Vianveden, Tuusjärven, Naavasen ja niiden läheisyydessä olevien pienten järvien ja lampien ranta-alueiden osalta. Yleiskaava-alueen pinta-ala on noin 2700 ha.

Tuusjärven-Hiidenlahden rantaosayleiskaava on vahvistettu vuonna 2002. Rantaosayleiskaavassa on sittemmin nähty tarvetta tehdä mm. teknisluonteisia muutoksia ja tarkistuksia:
- kaavamääräyksiin; mm. tonttikohtaisten rakennusoikeuksien tarkistamiset
- rakennuspaikkojen sijainteihin
- alueiden käyttötarkoituksiin; loma-asutus vai ympärivuotinen asutus

Teknisluonteisten muutostarpeiden ohella yleiskaavaa rajatulta osaltaan tarkastellaan kokonaisuudessaan. Tavoitteena on kuulla alueen maanomistajia ja muita intressitahoja alueen kehittämistarpeiden määrittelemiseksi. Viranomaisia kuullaan erityisesti maakunnallisiin tavoitteisiin, kulttuuri- ja luontoarvoihin sekä muinaismuistoihin liittyen.

Maanomistajien kuulemistilaisuuksia on pidetty jo syksyllä 2023 (28.8.-1.9.2023) Tuusniemen kunnantalolla.

Luonnosta koskevat asiakirjat asetetaan ilmoitustaulun lisäksi nähtäville Tuusniemen kunnan verkkosivuille. Kaavaluonnoksesta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta sekä pidetään tarvittaessa neuvotteluja. Ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille lähetetään kuulutus postitse ennen kuin nähtävillä olo alkaa.

Kaavan päivitys on tullut vireille kunnan aloitteesta. Kaava-aineisto on kokonaisuudessaan esillä kokouksessa.

Valmistelija — Tekninen johtaja Paula Rissanen, puh. 040 820 6928

Kj:n päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä kaavaluonnoksen, kaavaselostuksen sekä 5.5.2025 päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja asettaa ne luonnoksena julkisesti nähtäville.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

---

KH 16.03.2026 § 46

Tuusjärven-Hiidenlahden rantaosayleiskaavan osittainen päivittäminen on edennyt ehdotusvaiheeseen.

Rantaosayleiskaavan luonnosaineisto on ollut yleisesti nähtävillä 28.5. – 27.6.2025. Lisäksi elokuussa 2025 pyydettiin lausunnot viranomaistahoilta. Rantaosayleiskaavaluonnoksesta annettiin 2 lausuntoa ja 1 kirjallinen mielipide.

1. **Pohjois-Savon ELY-keskuksen lausunto 12.9.2025**
   Lausunnossa otetaan kantaa luontoon, vesitalouteen, kulttuuriympäristöön, liikenteeseen, ilmastoon, pohjavesiin, kaavamerkintöihin sekä muita huomioita. Lausunnosta on laadittu vastineet kaavoittajan toimesta. Vastineet on kirjattu kaavaselostuksen kohtaan 4.3.2.

2. **Kuopion kulttuurihistoriallisen museon lausunto 27.8.2025**
   Lausunnossa otetaan kantaa rakennettuun kulttuuriympäristöön, arkeologiseen kulttuuriympäristöön sekä Honkakankaan VARK-alueeseen. Lausunnosta on laadittu vastineet kaavoittajan toimesta. Vastineet on kirjattu kaavaselostuksen kohtaan 4.3.2.

1. **Mielipide**
   Kannanotossa vaaditaan poistamaan luonto-osiossa maininta - Niemen kärkialueella on virkistyskäytöllistä merkitystä mm. maihinnousupaikkana – koska Puikkoniemi on maa- ja metsätalouden aktiivikäytössä. Kaavoittajan vastineena kyseinen maininta poistetaan kaavaselostuksesta. Vastineet on kirjattu kaavaselostuksen kohtaan 4.3.2.

Kaavaehdotusta koskevat asiakirjat asetetaan ilmoitustaulun lisäksi nähtäville Tuusniemen kunnan verkkosivuille. Kaavaehdotuksesta pyydetään tarvittavat lausunnot viranomaisilta sekä pidetään tarvittaessa neuvotteluja. Ulkopaikkakuntalaisille maanomistajille lähetetään kuulutus postitse ennen kuin nähtävillä olo alkaa.

Kaavan päivitys on tullut vireille kunnan aloitteesta. Kaava-aineisto on kokonaisuudessaan esillä kokouksessa.

Valmistelija

Tekninen johtaja Paula Rissanen, puh. 040 820 6928

Kj:n päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä 3.3.2026 päivitetyt kaavaehdotuksen, kaavaselostuksen sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja asettaa ne ehdotuksena julkisesti nähtäville.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

KH 19.10.2026 § 162
184/00.02.01/2025

Tuusniemen kunnassa on vireillä Tuusjärven-Hiidenlahden rantaosayleiskaavan osittainen päivittäminen.

Tuusniemen kunnanhallitus on 16.3.2026 § 46 käsitellyt Tuusjärven-Hiidenlahden rantaosayleiskaavan osittainen päivittäminen kaavaehdotuksen ja päättänyt asettaa nähtäville osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavaehdotuksen 30 vrk:n ajaksi.

Kaavaehdotus on ollut yleisesti nähtävillä Tuusniemen kunnan teknisellä osastolla sekä kunnan nettisivuilla 9.4. – 8.5.2026 välisen ajan. Lupa- ja valvontavirastolle annettiin lisäaikaa lausunnon antamiselle 15.7.2026 saakka.

Rantaosayleiskaavaehdotuksesta annettiin 3 lausuntoa ja 3 muistutusta.

Lausunnon antoivat Itä-Suomen elinvoimakeskus liikenneosasto 6.5.2026, Lupa- ja valvontavirasto 15.7.2026, Kuopion kulttuurihistoriallinen museo 7.5.2026.

Itä-Suomen elinvoimakeskus liikenneosasto
- Itä-Suomen elinvoimakeskuksen liikenneosastolla ei ole huomautettavaa asiaan. Liikenneosaston aikaisempi lausunto on huomioitu kaavaehdotuksessa.

Lupa- ja valvontavirasto
Luonto
- Risulahden liito-oravakohde (luo-1, 6e) tulisi merkitä omalla, esim. luo-2 aluerajauksella sekä asianmukaisella kaavamääräyksellä, esim:
- Alueella sijaitsee luonnonsuojelulain 78 §:n perusteella suojeltujen liito-oravien lisääntymis- ja/tai levähdys-paikkoja. Alueella on voimassa AKL 43 § 2 momentin mukainen rakentamisrajoitus. Alueen suunnittelussa ja maankäytössä on otettava huomioon alueen luontoarvot ja luonnon monimuotoisuus. Liito-oravien lisääntymis- ja levähdyspaikan hävittäminen ja heikentäminen kiellettyä.
- Kaavaselostuksen sivulla 70 on mainittu harjualueen lajistoon kuuluvaksi lapintiainen, mikä on kirjoitusvirhe.
- Haurunginpuron luo-1 alueella (kohde 4) on havaittu vuonna 2004 liito-oravaa. Luontoselvityksessä mainitut vuoden 2020 havainnot tulee viedä laji.fi portaaliin.
- Haapolahden luo-1 alueen (kohde 18) rajaus on luontoselvityksessä esitetty laajempana, kuin miten se on rajattu kaavaehdotukseen. Rajaus tulee tarkistaa.
- Haaponiemen luo-1 alue (kohde 26, rantalehto, vaarantunut luontotyyppi VU) menee päällekkäin kaavassa osoitettujen uusien ranta-alueen rakennuspaikkojen kanssa. ETE-kohteiden (metsälain mukainen erityisen tärkeä elinympäristö) osalta toimivaltainen viranomainen on Metsäkeskus

Kulttuuriympäristö
- Kaavan luonnosvaiheessa on todettu SR-2 määräyksen ilmaisun ”ei saa purkaa ilman pakottavaa syytä” olevan tulkinnanvarainen ja Lupa- ja valvontavirasto toteaa edelleen, ettei sen käyttöä ei voi suositella.

Kuopion kulttuurihistoriallinen museo

- Kaavaehdotuksessa Honkakankaan viereen suunniteltu EN-alue on poistettu, mitä vastuumuseo pitää erittäin hyvänä ratkaisuna. Myös muut museon arkeologiseen kulttuuriperintöön liittyvät kommentit on huomioitu. Ar-keologisen kulttuuriperinnön osalta vastuumuseolla ei ole huomautettavaa kaavaehdotukseen.
- Merkintöjen SR-1 ja SR-2 välinen hierarkiasuhde on hyvä kaavaprosessin yhteydessä harkita kulttuuriympäristöasiantuntijan näkemyksen mukaan tarkoin. Pakottavan syyn määrittäminen mahdollisissa lupa-asioissa on usein monitulkintaista. Kyseessä olevan merkinnän tulkinnanvaraisuutta lisää edelleen suositusmuotoinen tavoite, jonka mukaan rakennusta ei esimerkiksi ilman pakottavaa syytä tule purkaa. Alueellinen vastuumuseo katsoo, että määräyksen sisältötavoitetta tulee vielä tarkistaa.

Muistutukset maanomistajilta

Muistutus 1. ja 2.

- Maanomistajat (tiloilla 2-29 ja 2-264) vaativat poistamaan Konkanvuoren ge1-suosituksen kaavaselostuksesta (kohde 24, s. 83. Toisen osalta todetaan, että istutettu metsätaimikko alkaa olla harvennusiässä. Tarkoituksena on louhia omaan käyttöön kalliomateriaalia. Toisen osalta kommentoidaan maakuntakaavan MY 45.294 merkintää todeten, että maa-alueet saavat pysyä ennallaan samassa arvossa kuin tähänkin asti eli ei muuteta MY:ksi

Muistutus 3.

- Kaavaehdotuksen liitekartassa osoitteessa Laihilanniementie 120 sijaitseva rakennuspaikka on merkitty loma-asuntoalueeksi merkinnällä RA. Kyseinen merkintä on virheellinen. Kiinteistö on vakituisessa asumiskäytössä, eikä sitä tule osoittaa loma-asuntoalueeksi. Oikea kaavamerkintä kyseisen rakennuspaikan osalta on erillis-pientalojen alue, eli AO. Kiinteistöllä on vakituista asumista vastaava nykyinen käyttö ja rakennuskanta.
- Muistutuksen lisäksi kirjelmässä esitetään kannanotto erilliseen kuntalaisaloitteeseen tieyhteyksistä. Kuntalaisaloitteessa esitetään Sikalahden alueelle kaavoitetuille loma-asuntojen rakennuspaikoille tulisi järjestää kulku yksinomaan Hiidenlahdentieltä käsin vanhan, kaavakarttaan merkityn tieyhteyden kautta.

Lausuntoihin ja muistutuksiin on annettu vastineet ja ne ovat liitteenä.

Muut täsmennykset

Kaavaehdotukseen on tehty seuraavia muutoksia maanomistajien kanssa keskustellen:

Voimassa olevaan kaavaan nähden kaavaehdotukseen on osoitettu nähtävillä olon jälkeen neljä (4) lisärantarakennuspaikkaa, koska kaavan päivittämisen yhteydessä tarkistettujen mitoituslaskelmien perusteella kyseiset rakennuspaikat olisi tullut osoittaa jo voimassa olevaan kaavaan. Lisäpaikat sijoittuvat seuraavasti: Tuusjärven Laajalahden rannalla tilalle 415-9-13, Uitonsaaren rannalla tilalle 413-5-12, Uitonsaareen menevän tien pohjoispuolella tilalle 413-14-0 ja Vianveden Koivulahden suulla Nivanniemeen tilalla 416-1-160. Näistä lisäyksistä on keskusteltu ja sovittu maanomistajien kanssa. Lisärakennuspaikoista ei aiheudu haittaa jo oleville rantarakennuspaikoille, koska lisärakennuspaikat ja niiden lähirannat ovat samoilla maanomistajilla.

Muut täsmentävät muutokset:
- Linnoinsaaressa luo-1/15 kohde on menettänyt luontoarvonsa alueella tehdyssä aukkohakkuussa. Luo-1/15 -merkintä siten poistetaan kaavasta.
- Valtatien liikennemelualueet lisätään kaavaehdotukseen

Kaavaehdotukseen on tehty vastineissa esitetyt muutokset. Muutokset eivät aiheuta ehdotuksen uudelleen nähtäville asettamista.

Valmistelija

Tekninen johtaja Paula Rissanen, puh. 040 820 6928

Kj:n päätösehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy vastineissa esitetyillä muutoksilla Tuusjärven-Hiidenlahden rantaosayleiskaavan osittainen päivittäminen -kaavaehdotuksen ja esittää sen edelleen kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.